

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci **žalobce J. M.**, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 42 Cad 106/2004 - 8 ze dne 12. 7. 2004,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 42 Cad 106/2004 - 8 ze dne 12. 7. 2004 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalovaná podala včas kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem blíže označeném v záhlaví, jímž bylo rozhodnuto takto: „Řízení se zastavuje a věc se vrací správnímu orgánu k provedení dalších úkonů v rámci správního procesu. Nikomu se nepřiznává náhrada procesních nákladů.“

Z odůvodnění usnesení, jak bylo soudem formulováno, vyplývá, že soudní řízení bylo zahájeno z podnětu žalované, která dne 29. 6. 2004 postoupila soudu jí adresované odvolání žalobce proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o plný invalidní důchod s tím, že se jedná o žalobu k soudu. Přečtením zmíněného podání soud zjistil, že je žalobce adresoval žalované, aniž v něm jakkoli vyjádřil vůli obrátit se na soud. Soudu tedy nebylo jasné, z čeho žalovaná dovodila, že se jedná o soudní žalobu. Konstatoval, že pokud se podání dostatečně vyjasnilo v průběhu následujícího správního řízení, pak to mělo být soudu sděleno a doloženo. Dále soud uvedl, že žalobce projevil svůj nesouhlas s rozhodnutím žalované zcela zřetelným způsobem, přičemž skutečnost, že tento způsob je ze zákona nepřipustný, automaticky neznámá, že lze toto podání bez komunikace s žalobcem transformovat do podoby soudní

žaloby. Žalovaná se tak měla s podáním vypořádat v rámci administrativního procesu a teprve v případě, že by žalobce projevil svou vůli obrátit se na soud, bylo by postoupení věci na místě. O této možnosti mohla žalovaná stěžovatele poučit. Soud sám naopak nemůže kohokoli přesvědčovat ke změně podoby svého podání, protože takový postup by výrazně přesáhl rámec § 5 o. s. ř. a narušil by ústavní rovnost účastníků soudního procesu. Nezbytnost pokračovat ve správním řízení je dle názoru krajského soudu fundamentální překážkou přezkumného řízení soudního i v předmětné věci, v níž muselo být rozhodnuto při použití § 64 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a § 104 odst. 1 o. s. ř. Aplikace § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyla možná, neboť nešlo o žalobní návrh.

Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalovaná dne 29. 6. 2004 postoupila soudu podání ze dne 16. 6. 2004, které posoudila jako žalobu proti svému rozhodnutí. V průvodním dopisu uvedla, že napadené rozhodnutí bylo dle dodejky doručeno dne 28. 4. 2004 a žaloba proti němu byla podána k poštovní přepravě dne 17. 6. 2004. K důkazu navrhla posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí.

Žalobce v předmětném podání uvedl, že se odvolává proti rozhodnutí žalované, neboť se jeho zdravotní stav nezlepšil. Připojil kopii poslední lékařské zprávy a dále uvedl, že byl ve dnech 10. 6. 2004 - 14. 6. 2004 hospitalizován na operaci krku v nemocnici M.

Soud k projednání věci nařídil jednání, k němuž nepředvolal žalobce, a vydal shora uvedené usnesení.

Kasační stížnost žalovaná podala, protože usnesení krajského soudu považuje za nezákonné. Dle jejího názoru je z obsahu podání naprosto zřejmé, že se žalobce odvolává proti jejímu rozhodnutí, přičemž toto podání směřuje k dalšímu řízení, které však ze zákona nemůže být řízením správním. Jelikož žalobu k soudu je možné podat i prostřednictvím žalované, měl soud na uvedené podání nahlížet jako na žalobu trpící odstranitelnými vadami a v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s. žalobce vyzvat k jejich odstranění. Podle názoru žalované podání vykazuje znaky žaloby, třebaže je nazýváno odvoláním. Jelikož bylo podáno ve lhůtě pro podání žaloby, nezbylo žalované, než je postoupit soudu. Žalobce proti tomuto jejímu postupu nevznesl žádné námitky. Proto žalovaná navrhla zrušení napadeného usnesení a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádala o odkad vykonatelnosti.

Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu dle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Podle § 19 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. se podání posuzuje podle jeho obsahu. Z podání musí být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Obdobně podle § 41 odst. 2 o. s. ř., které s ohledem na § 64 s. ř. s. platí i pro správní soudnictví, se každý úkon posuzuje podle jeho obsahu, i když je nesprávně označen.

Jak již Nejvyšší správní soud judikoval, postoupí-li správní orgán soudu podání, které podle obsahu považuje za žalobu proti svému rozhodnutí, a soud dospěje k závěru, že úmysl podatele není dostatečně zřejmý, nemůže z tohoto důvodu zastavit řízení podle § 104 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a věc vrátit správnímu orgánu k dalšímu řízení. Pochybnosti o obsahu podání je třeba odstranit postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. (k tomu srov. rozsudek publikovaný pod č. 655/2005 Sb. NSS).

V daném případě posoudila žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) podání označené jako odvolání podle obsahu jako žalobu proti svému rozhodnutí a v souladu s § 3 odst. 1 a § 32 s. ř. s. je postoupila příslušnému soudu. Vzhledem k tomu, že správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, je sice pro zachování lhůty podacím místem pro uplatnění žaloby, zároveň je však účastníkem řízení o žalobě, nebyla v daném případě stěžovatelka sama oprávněna případné nedostatky žaloby odstraňovat. Krajský soud zajisté není vázán názorem, který si správní orgán o obsahu podání učiní, má-li však zato, že z podání nelze jednoznačně dospět k závěru o úmyslu podat žalobu, zapíše věc do rejstříku nejasných podání a činí dále úkony dle § 37 odst. 5 s. ř. s. Krajský soud však v daném případě předepsaným způsobem nepostupoval a ve svém rozhodnutí vycházel z řady chybných úvah, ke kterým Nejvyšší správní soud dále konstatuje:

Vzhledem k tomu, že účastník může podat žalobu jak u soudu, tak u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, není místo podání pro posouzení jeho obsahu relevantní. Podání nemusí obsahovat výslovně vyjádření, že se podatel chce obrátit na soud, rozhodující je obsah podání z hlediska § 37 odst. 3 a § 71 odst. 1 s. ř. s.

Krajský soud podsouvá stěžovateli pochybnosti o povaze podání, které však stěžovatelka, na rozdíl od něj, zjevně neměla. Jak bylo již výše uvedeno, stěžovatelka posoudila podání v rámci své pravomoci podle obsahu jako žalobu, tu postoupila soudu a ze svého hlediska tedy neměla důvodu s žalobcem dále komunikovat.

Krajský soud vyslovil tezi, že dokud osoba domáhající se přezkoumání důchodového rozhodnutí výslovně neprojeví svoji vůli, aby se tak stalo soudní cestou, je nezbytné pokračovat ve správním řízení. Tato teze není správná. Řízení ve věcech důchodových je jednoinstanční a doručení rozhodnutí o dávce účastníku je pravomocně skončeno. Není zde tedy žádné správní řízení, v němž by mohla stěžovatelka pokračovat. Tato skutečnost je zjevně také jedním z důvodů, proč stěžovatelka považovala podání označené jako „odvolání“ za žalobu.

Krajský soud dospěl k závěru, že aplikace § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je vyloučena, neboť nešlo o návrh adresovaný soudu a na rozhodnutí je nutno použít § 104 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. Rovněž tato úvaha je chybná. Podmínky řízení jsou v soudním řádu správním upraveny autonomně, a proto zde § 64 s. ř. s. použít nelze. Již výše bylo uvedeno, že pokud měl soud pochybnosti o obsahu podání, měl je odstranit postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Pokud by tak získal jistotu, že se o žalobu nejedná, podání by pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení odmítl dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Zda bylo podání formálně adresováno soudu či správnímu orgánu, nemá na výběr, výklad a aplikaci použité normy žádný vliv.

Nejvyšší správní soud vytýká krajskému soudu také závažné procesní pochybení. Ve věci proběhlo dne 12. 7. 2004 jednání, o němž nebyl uvědoměn žalobce. Tím došlo k porušení jeho ústavně zaručených práv dle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Při účasti žalobce na jednání by přitom soud měl možnost efektivně odstranit pochybnosti, které o obsahu jeho podání měl, a případně další nedostatky podání.

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je soud vázán právním názorem tak, že nejprve postupem podle § 37

odst. 5 s. ř. s. odstraní vady podání (a v tomto rámci nepochybně zjistí i to, zda žalobce se chce domáhat svého práva u soudu ve správním soudnictví) a podle výsledku pak určí další procesní postup.

Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 19. dubna 2006

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu